

Par patēriņa cenām 2021.gada februārī

Cenu pieaugums februārī straujāks nekā tas raksturīgs šim mēnesim

Pēc Centrālās statistikas pārvaldes datiem 2021.gada februārī, salīdzinot ar janvāri, patēriņa cenu līmenis pieauga par 0,4%. Precēm tas pieauga par 0,6%, bet pakalpojumiem samazinājās par 0,1 procentu.

Pēdējos gados februārim bija raksturīgas ļoti mērenas cenu izmaiņas, bet šogad pieaugums ir nedaudz straujāks.

Šogad februārī straujāku cenu kāpumu ietekmēja cenu pieaugums degvielai, kam bija arī lielākā palielinošā ietekme uz kopējo patēriņa cenu līmeni. Degvielai cena pieauga par 5,1% un kopējo patēriņa cenu līmeni palielināja par 0,3 procentpunktiem. Cenu kāpumu degvielai ietekmēja pēdējos mēnešos vērotais straujais pasaules naftas cenu pieaugums. Pasaules naftas cenām februārī turpinājās straujš kāpums – mēneša laikā tās vidēji pieauga par 13%, sasniedzot augstāko līmeni kopš iepriekšējā gada janvāra. To veicināja OPEC un tās sabiedroto lēmums samazināt naftas ieguvu, vakcinācija pret Covid-19, kā arī ziemas aukstuma uzplūdi Teksasā, samazinot naftas ieguvu šajā reģionā.

Lielā palielinošā ietekme sezonālu faktoru ietekmē februārī bija pārtikai, kam cenas pieauga par 0,7% un kopējo patēriņa cenu līmeni palielināja par 0,2 procentpunktiem. Lielākā ietekme bija cenu kāpumam svaigiem dārzeņiem. Jāatzīmē, ka pasaules pārtikas cenām jau devīto mēnesi pēc kārtas turpinās pieaugums. Februārī, salīdzinot ar janvāri, tās pieauga par 2,4%. Cenas arī februārī pieauga visās galvenajās pārtikas grupās. Visstraujāk cenas pieauga cukuram un augu eļļām, ko noteica bažas par vājākām piegādēm pēc ražošanas samazināšanās galvenajās ražotājvalstīs un spēcīgā importa pieprasījuma no Āzijas, kā arī jēlnaftas cenu kāpums, novirzot vairāk produkcijas biodegvielas ražošanai.

Lielākā pazeminošā ietekme februārī saistībā ar pieprasījuma samazināšanos Covid-19 ierobežojumu ietekmē bija cenu kritumam apģērbiem un apaviem. Apģērbiem un apaviem cenas samazinājās par 1,4%, kas bija straujākais kritums šajā mēnesī pēdējo piecu gadu laikā un kopējo patēriņa cenu līmeni attiecīgi samazināja par 0,1 procentpunktu.

Citās preču un pakalpojumu grupās cenu svārstības aizvadītajā mēnesī kopējo cenu līmeni būtiski neietekmēja.

2021.gada februārī, salīdzinot ar iepriekšējā gada februāri, patēriņa cenas samazinājās par 0,2%. Gada vidējā inflācija bija -0,2 procenti.

Šogad vidējā gada inflācija varētu būt ap 1-1,5%, kas būs augstāka par 2020.gadā vēroto.

Turpmākajos mēnešos patēriņa cenas strauji nepieaugs, saglabājoties zēmam pieprasījumam saistībā ar pasākumiem vīrusa izplatības ierobežošanai. Pandēmijai atkāpjoties, patēriņa cenas stabilizēsies. Vienlaikus to joprojām noteiks pasaules cenu svārstības.

